



Raadsleden en aspirant-raadsleden
van de gemeente Leek

Registratienummer: 2010003639

Onderwerp: Controlewerkzaamheden Jaarrekening 2009

Contactpersoon: mevrouw K. Wolters

Leek, 7 mei 2010

Geacht (aspirant-)raadslid,

In september 2009 hebt u op grond van het Programma van Eisen Accountantsdiensten een overeenkomst accountantsdiensten met Deloitte Accountants BV gesloten. Van 6 tot en met 9 april 2010 heeft de accountantscontrole van de Jaarrekening 2009 plaatsgevonden. Tijdens deze controle zijn twee zaken geconstateerd die volgens de accountant zullen leiden tot een afkeurende accountantsverklaring ten aanzien van de getrouwheid. Met deze brief willen wij u informeren over de ontstane situatie en de mogelijke consequenties voor het vaststellen van de Jaarrekening 2009.

De accountant controleert de *getrouwheid* van de jaarstukken. Hij gaat na of de cijfers het juiste beeld geven. Sinds begrotingsjaar 2004 wordt door de accountant ook naar de *rechtmatigheid* gekeken. De accountant kijkt of de baten en lasten en de veranderingen in de balans volgens de regels zijn verlopen. Hij toetst de (financiële) rechtmatigheid aan regels van buiten (Europa, Rijk, provincie) en van binnen de gemeente. De bevindingen van de accountant tijdens de accountantscontrole van de Jaarrekening 2009 hebben betrekking op de getrouwheid van de jaarstukken. Het betreft de naleving van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) omtrent onderhoud kapitaalgoederen en de verwerking van de paragraaf Grondbeleid in onze jaarstukken. Gelet op het financieel technische karakter zullen we de bevindingen van de accountant zoveel mogelijk verduidelijken en onze reactie hierop geven.

Naleving BBV-regelgeving

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen in onze jaarrekening is een overzicht opgenomen van het groot onderhoud aan asfalt- en elementverhardingen. Volgens de BBV-regelgeving mag op dit onderhoud alleen afgeschreven worden (activeren) als het betreffende onderhoud "levensduurverlengend" is. Dit zijn investeringen die worden gepleegd ten behoeve van de wegen die expliciet leiden tot een substantiële levensduurverlenging. Het gaat hier dus niet om (groot) onderhoud. Onderhoud is niet levensduurverlengend, maar dient om de wegen gedurende de levensduur in goede staat te houden. Wij hebben het betreffende onderhoud aan de wegen als levensduurverlengend beoordeeld en als zodanig verwerkt in onze boekhouding. Daarbij is de omschrijving van "groot onderhoud" echter niet gelukkig gekozen. Volgens onze accountant kunnen deze onderhoudskosten niet onderbouwd worden en is de werkwijze van Leek niet conform de BBV-regelgeving. De accountant heeft ons daarom verzocht een reparatieactie uit te voeren met terugwerkende kracht vanaf 2004, het jaar dat het BBV in werking is getreden, en de waarde die alle investeringen per 31 december 2009 vertegenwoordigen (€ 4 miljoen) in een keer in de reguliere begroting op te nemen.

Tolberterstraat 66

9351 BJ Leek

Postbus 100

9350 AC Leek

Telefoon

(0594) 55 15 15

Fax

(0594) 51 75 12

E-mail

info@leek.nl

Internet

www.leek.nl

Over waar nu wel of niet op afgeschreven mag worden, bestond lange tijd veel onduidelijkheid. Dit is dan ook de reden dat de commissie BBV in 2007 aanvullende richtlijnen heeft opgesteld in de notitie Kapitaalgoederen. Het doel van deze notitie is om de artikelen van het BBV op het terrein van de kapitaalgoederen, naar aanleiding van vragen uit de praktijk, te verduidelijken en binnen de grenzen van het BBV nadere richtlijnen te geven. Deze richtlijnen van de commissie zijn met ingang van het jaar 2008 integraal van toepassing met betrekking tot 'verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen'.

In een ambtelijk en bestuurlijk overleg met Deloitte op respectievelijk 16 en 26 april 2010 hebben wij aangegeven dat wij bereid zijn om een reparatieactie uit te voeren, maar dat wij het niet eens zijn over de omvang van het bedrag en de jaren waarover dit zou moeten gebeuren. Ten eerste omdat een analyse van het jaar 2009 laat zien dat van deze investeringen het grootste deel aangemerkt kan worden als levensduurverlengend en dus geactiveerd mag worden. Ongeveer € 100.000,00 in dat jaar komt neer op regulier onderhoud dat eigenlijk ten laste van onze gewone begroting gebracht moet worden. Ten tweede omdat wij tot en met 31 december 2008 altijd een goedkeurende verklaring hebben ontvangen op onze jaarrekening. Naar onze mening kan het dus niet zo zijn dat nu vanaf 2004 een reparatieactie moet worden uitgevoerd. Tot slot zijn de aanvullende richtlijnen van de commissie BBV pas vanaf 2008 van toepassing. Wij hebben op basis van deze argumenten voorgesteld aan Deloitte om de reparatieactie alleen voor 2009 uit te voeren en vanaf 2010/2011 de kosten voor regulier onderhoud wegen via onze kadernota en halfjaarlijkse rapportage in onze begroting op te nemen.

Verwerking paragraaf Grondbeleid

Jaarlijks wordt bij de gemeentelijke jaarrekening/jaarverslag het boekwerk Hercalculatie grond-exploitaties opgesteld, met hercalculaties, risicoclassificaties en toelichtingen per project, dat vertrouwelijk ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden. In het jaarverslag wordt in de paragraaf Grondbeleid inzicht op hoofdlijnen in de grondexploitatieprojecten gegeven. Volgens onze accountant worden in de paragraaf Grondbeleid in de jaarrekening ontwikkelingen geschetst die van invloed zijn op onze balans per 31 december 2009 en die dus financieel ook verwerkt zouden moeten worden per die balansdatum.

In ons college heeft op 16 maart 2010 een informele gedachtewisseling plaatsgevonden over de betreffende thematiek ter voorbereiding op de coalitiebesprekingen. Via de paragraaf Grondbeleid willen wij uw gemeenteraad zo volledig mogelijk informeren en zodoende hebben we de gedachtewisseling uit de B en W-bijeenkomst tekstueel inhoudelijk verwerkt (maar niet financieel). De geschetste ontwikkelingen zijn beleidsmatig van aard en bestuurlijk nog niet besloten. In onze planning & controlcyclus is afgesproken dat een politieke afweging over de inzet van reserves en voorzieningen plaatsvindt bij de kadernota. Gelet op het feit dat de jaarrekening een verantwoordingsdocument is over het jaar 2009 en onze kadernota het document is waarin politieke afwegingen gemaakt worden, was het beter geweest om de geschetste ontwikkelingen niet in de Jaarrekening op te nemen. Wij hebben aan Deloitte voorgesteld om de paragraaf Grondbeleid hier tekstueel op aan te passen.

Wij zijn van mening dat onze standpunten inhoudelijk verdedigbaar zijn en hebben aan Deloitte kenbaar gemaakt hen op enkele punten tegemoet te willen komen. Desondanks blijft Deloitte vasthouden aan hun bevindingen.

Meerkosten

Naast het verschil van inzicht dat is ontstaan over de twee genoemde inhoudelijke punten, heeft Deloitte ons per e-mail van 16 april 2010 te kennen gegeven dat zij voor het bespreken van aanpassingen in de jaarrekening en het bestuurlijk overleg van 26 april 2010 meerkosten in rekening brengen van € 4800,00. De aanbesteding van de accountantscontrole in 2009 heeft plaatsgevonden op basis van ons Programma van Eisen Accountantsdiensten. Hierin zijn onder meer inhoudelijke eisen opgenomen die wij stellen aan de accountantsfunctie ten aanzien van de controlewerkzaamheden en de ondersteuning van de organisatie.

Wij beschouwen het bestuurlijk overleg alsmede de bespreking van eventuele aanpassingen in de jaarrekening als noodzakelijke toelichtingen en besprekingen die nodig zijn om de opdracht volledig af te ronden. Wij zien op basis van hetgeen is opgenomen in ons Programma van Eisen daarom geen enkele reden om deze meerkosten te betalen.

Consequenties afkeurende verklaring

Uw raad heeft naast de volksvertegenwoordigende taak en het budgetrecht, ook de controlerende taak. Het nastreven van rechtmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid en een gezonde financiële positie maken prominent onderdeel uit van de controlerende taak van de raad. Gezien het belang van deze normen zijn er, naast de raad, nog een aantal onafhankelijke controleurs (rekenkamer en accountant) en de toezichthouder. Op basis van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. De raad stelt vervolgens de jaarrekening en het jaarverslag vast. Het verslag van bevindingen is net als de accountantsverklaring een rapportage die in opdracht van de raad door de accountant wordt gemaakt. Dit verslag helpt de raad bij het vormen van een oordeel over de ter vaststelling aangeboden jaarstukken. Ook zonder goedkeurende verklaring heeft de raad de bevoegdheid om de jaarstukken vast te stellen. De raad gaat dan na of hij vindt dat het college de begroting naar behoren heeft uitgevoerd. De provincie heeft een toezichthoudende taak op de gemeentefinanciën. Alleen de begroting behoeft goedkeuring van Gedeputeerde Staten. De toezichthouder richt zijn toezicht met name op de financiële documenten, zoals de begroting inclusief meerjarenraming, de jaarstukken en de financiële verordeningen. De accountantscontrole is belangrijk, omdat als de accountantsverklaring niet goedkeurend is, dit kan impliceren dat de cijfers van de gemeente niet voldoende betrouwbaar zijn. Dit gebruikt de toezichthouder bij de beoordeling van de begroting of de gemeente onder repressief of preventief toezicht komt te vallen.

Vervolgprocedure

De pogingen van zowel ambtelijke als bestuurlijke zijde om tot een oplossing te komen, hebben tot op heden niet tot enig resultaat geleid. Per e-mail van 29 april 2010 heeft Deloitte aangegeven dat de door ons voorgestelde oplossingen niet akkoord zijn en dat gezien ons standpunt inzake meerwerk zij de werkzaamheden voorlopig opschorten. Wij zijn teleurgesteld over de wijze waarop inhoud wordt gegeven aan de controleopdracht, omdat het niet overeenkomt met onze verwachtingen op basis van het aanbestedingstraject.

Het mag duidelijk zijn dat dit geen wenselijke situatie is, en dat we in overleg blijven met Deloitte om tot een oplossing te komen. Wel gaan we in de tussentijdse periode door met de werkzaamheden voor de jaarrekening, omdat uiterlijk voor 15 juli 2010 de jaarstukken moeten worden aangeleverd bij de provincie.

In de raadscommissie van 19 mei 2010 willen wij graag met u de ontstane problematiek verder bespreken en willen wij van u vernemen of u instemt met onze inhoudelijke standpunten en de te volgen procedure. Aansluitend is voor deze commissievergadering een overleg geagendeerd met de accountantsdienst over de brief van ons college aan Deloitte Accountants BV van 7 mei 2010. Deze brief treft u bijgaand aan. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de jaarstukken inclusief accountantsverklaring (al dan niet goedkeurend) en verslag van bevindingen in ons college behandeld kunnen worden op 1 juni 2010. Op donderdag 10 juni 2010 wordt een technisch beraad georganiseerd voor de raadsleden. Besluitvorming in uw raad kan vervolgens plaatsvinden op 16 juni 2010.

Burgemeester en wethouders van Leek,

 
B.C. Hoekstra, burgemeester H.K. Hofman, secretaris

Bijl.: 1